

บทวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในปัจจุบัน Analysis of Current Drug Situation Problem

บุรฉัตร จันทร์แดง¹

Burachat Jandeaeng

บทคัดย่อ

สถานการณ์ในปัจจุบันพบว่าการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างกว้างขวางและรุนแรงมากขึ้น ก่อให้เกิดความสูญเสียกับประเทศชาติหลายด้านด้วยกันทั้งด้านกำลังคน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านการเมืองการปกครอง รัฐบาลได้ตระหนักถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจึงได้มีการกำหนดนโยบายเร่งด่วนเพื่อจะลดการระบาดและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยใช้กลยุทธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันแก้ไขปัญหากับการแพร่ระบาดของยาเสพติดภายในประเทศ รวมทั้งใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาดกับผู้ที่เกี่ยวข้องที่กระทำผิดในการค้ายาเสพติดและผู้เสพยาเสพติด

คำสำคัญ : สถานการณ์, ยาเสพติด

Abstract

The current situation has been spreading drug abuse which widespread and more severe, it cause loss to the nation, people, economic, social and political dominance together. Government still aware of this problems by setting the priority to reduce outbreaks and tackle drugs. However, the strategies for participating in share issue related to spread of drugs in country including legal measures to resolutely those guilty of drug trafficking and drug abuse.

Keywords : Situation, Drug

บทนำ

¹ นักศึกษา ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Corresponding email ; Champdh999@gmail.com

ปัญหายาเสพติดนับวันจะเพิ่มความรุนแรงมากขึ้น ปัญหานี้ก่อให้เกิดความเสียหายต่างๆ ทั้งผู้เสพ ครอบครัว สังคม ประเทศชาติและโลก โดยส่วนรวมมากมายมหาศาล และมีแนวโน้มว่าจะขยายตัวต่อเนื่องตามสภาพความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม แล้วยังพบอีกว่า ด้านกลุ่มผู้เสพยาเสพติดมีการแพร่ระบาดขยายฐานจากกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ผู้ขับรถยนต์และเกษตรกร ไปสู่กลุ่มผู้ว่างงานและกลุ่มนักเรียนนักศึกษา ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้ประเทศต้องสูญเสียพลเมืองและเยาวชนไปเป็นจำนวนมากเพราะยาเสพติดทำลายทั้งสุขภาพและอนาคต ตลอดจนถึงขั้นการสูญเสียชีวิตของตนอย่างน่าเสียดาย อนึ่ง ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาที่บั่นทอนเสถียรภาพของประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ อันเป็นผลให้ประเทศต้องสูญเสียปัจจัยการผลิตในส่วนที่เป็นกำลังทางด้านบุคคลและกำลังทรัพย์เป็นจำนวนมาก รวมทั้งก่อให้เกิดอาชญากรรม ตลอดจนทำลายวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมและประเทศชาติ

จากสถานการณ์ในปัจจุบันพบว่ามีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างกว้างขวางและรุนแรงมากขึ้น ก่อให้เกิดความสูญเสียกับประเทศชาติหลายด้านด้วยกันทั้งด้านกำลังคน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านการเมือง การปกครอง รัฐบาลได้ตระหนักถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจึงได้มี การกำหนดนโยบายเร่งด่วนเพื่อจะลดการระบาดของแก๊งค์ปัญหาเสพติด โดยใช้กลยุทธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของยาเสพติดภายในประเทศ รวมทั้งใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาดกับผู้กระทำความผิด ในการค้ายาเสพติดและผู้เสพยาเสพติด เป็นต้น และจากการประเมินสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด พบว่า ยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดอย่างมาก ในประเทศไทยได้แก่ เฮโรอีน และยาบ้า (แอมเฟตามีน) พื้นที่ที่มีปัญหาเฮโรอีนรุนแรง ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ ส่วนการแพร่ระบาดของยาบ้ามีมากในภาคกลาง โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียน นักศึกษาและจากการรวบรวมสถิติของสำนักงาน ป.ป.ส. พบว่า ปี พ.ศ. 2533 มีนักเรียน นักศึกษา สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษา จำนวน 447 คนและมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี จนในปี พ.ศ. 2540 พบว่า มีจำนวนถึง 6,542 คน และจากสถิติข้อมูลผู้เข้ารับการบำบัดรักษาพบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2535 – 2543 การแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มนักศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและคาดว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นไป มีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้นจากการสำรวจเพื่อประมาณการจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 - ปริญญาตรี ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทยในปี พ.ศ. 2542 โดยสำนักวิจัย เอแบคโพลล์ พบว่า จากนักเรียน นักศึกษา จำนวน 5,365,942 คน ทั่วประเทศมีนักเรียน นักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดถึง 663,290 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.40 (สุปรานี พลแสง. 2550)

อย่างไรก็ตามจากข้อมูลของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดชายแดนภาคเหนือ (ศอ.ปส.ชน.) พบว่ากลุ่มนักค้าประเทศเพื่อนบ้าน หรือ พื้นที่ชายแดนยังคงมีศักยภาพในการผลิตยาเสพติด และพร้อมจะส่งยาเสพติดเข้ามาตามชายแดนภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และยังคงมีการจับกุม การลักลอบนำเคมีภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เข้าไป ใน สปป.ลาว และประเทศเมียนมาร์ ซึ่งสามารถนำไป ผลิตยาบ้า ไอซ์ หรือเฮโรอีน จำนวนมาก ส่วนการ ลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามชายแดนภาคเหนือ มีปริมาณนำเข้ายาบ้าของแต่ละกลุ่มอยู่ในระดับล้านเม็ด เฮโรอีน ครั้งละ 10 - 70 กิโลกรัม ไอซ์ ครั้งละ 5 - 10 กิโลกรัม และการลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยาบ้าอยู่ในระดับแสนเม็ด ไอซ์ ครั้งละ 5 -10 กิโลกรัม กัญชา ครั้งละ 300 - 500 กิโลกรัม ยังคงมีเครือข่ายการค้าที่เคลื่อนไหว มากที่ ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย คาดว่าแนวโน้มของการลักลอบนำเข้ายาเสพติดมาในประเทศไทยจะเพิ่มมากยิ่งขึ้น และ วิธีการลำเลียงที่หลากหลายมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.2560)

บทความนี้ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาเสพติดในปัจจุบัน (พ.ศ. 2560) ผู้เขียนได้วางขอบเขตการนำเสนอหลายขั้นตอนซึ่งเริ่มจากการพัฒนากรอบคิดโดยการศึกษาสถานการณ์และการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ (Kenaphoom, Sanya. 2014A : 49-51) เกี่ยวกับปัญหาเสพติดจากนั้นดำเนินการต่อด้วยวิธีการที่หลากหลายจากการจัดลำดับการเกิดของตัวแปร (Birth order) ด้วยหลักการคิดเชิงเหตุผล (Kenaphoom, Sanya. 2014B : 1-19) การลงพื้นที่เพื่อทำการศึกษานำร่อง (Pilot study) ตามหลักการสร้างทฤษฎีฐานราก (Kenaphoom, Sanya. 2015) การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยการจัดการความรู้ (KM) (Kenaphoom, Sanya. 2014C : 13-32) ทำการทบทวนวรรณกรรมเพื่อหาความลงตัวของเนื้อหาสาระ (Kenaphoom, Sanya. 2014D) และทำการตรวจสอบกรอบความคิดให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นโดยวิธีการบูรณาการระเบียบวิธีที่หลากหลาย (Kenaphoom, Sanya. 2017 : 169-185) ผู้เขียนได้วางลำดับหัวข้อและนำเสนอเชิงพรรณนาความดังต่อไปนี้

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรี (2537 : 13) ได้ให้คำนิยามของ ยาเสพติดให้โทษคล้ายคลึงกับที่องค์การอนามัยโลกได้ให้ไว้ คือ “ยาเสพติดให้โทษ” หมายถึง ยาหรือสารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน สูบ ฉีด หรือ ด้วยวิธีใดก็ตามจะทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะสังเกตลักษณะสำคัญ 3 ข้อ ได้แก่ (1) มีความ

ต้องการจะเสพยาอยู่ตลอดเวลา ด้วยการแสดงออกทั้งทางร่างกายและจิตใจ (2) ต้องการเพิ่มขนาดของยาเสพติดมากขึ้น และ (3) สุขภาพทุกๆ ไปทรุดโทรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ยาเสพติด” หรือ “ยาเสพติด” หมายถึง ยาหรือสารเคมีซึ่งเมื่อเสพหรือฉีดเข้าสู่ร่างกายติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งก็จะติด ก่อให้เกิดพิษเรื้อรัง ทำให้ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม ได้แก่ ผีน กัญชา เฮโรอีน ยานอนหลับ สุรา เป็นต้น (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 671)

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 4 ให้ความหมายของยาเสพติดให้โทษว่า หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าโดย วิธีกิน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องการเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเรื่อยๆ มีอาการอยากยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจตลอดเวลาและสุขภาพทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมตลอดถึงสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษปี พ.ศ. 2522 จะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่ได้หมายถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรา ตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่ (ปริดา คงจิต. 2542 : 15)

โดยสรุป ยาเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมีรวมทั้งวัตถุอื่นใดที่มนุษย์เสพเข้าสู่ร่างกายด้วยวิธีการใดก็ตาม เช่น การกิน การสูดดม สูบควัน ฉีดเข้าสู่ร่างกาย ฯลฯ แล้วทำให้เกิดการติด มีความต้องการที่จะเสพอยู่ตลอดเวลาอีกทั้งยังเพิ่มปริมาณที่จะใช้เสพขึ้นเรื่อยๆ เมื่อหมดฤทธิ์แล้ว จะทำให้ร่างกายของผู้เสพมีความอยากยาเพิ่มขึ้น จนทำให้ร่างกายเกิดอาการทรุดทราย ทรมาณ จนกว่าจะได้รับยาเสพติดดังกล่าวในการเสพเข้าสู่ร่างกายนี้จะมีผลทำให้อวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายและจิตใจอ่อนแอ เสื่อมโทรมลงทุกขณะ

ประเภทของยาเสพติดให้โทษ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานกฤษฎีกา ในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 โดยประกาศของกระทรวงสาธารณสุขได้ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษทั้งหมดไว้ 104 ชนิด และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทอีก 4 ประเภท 42 ชนิด รวม 146 ชนิด ยาเสพติดเหล่านี้ถ้าจะแบ่งตามแหล่งกำเนิด แบ่งได้ 2 ประเภท คือ ยาเสพติดธรรมชาติ (Natural Drugs) เช่น ผีน กัญชา กระต่อม และยาเสพติดสังเคราะห์ (Synthetic Drugs) เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน (ยาบ้า) เซโคنال (เหล้าแห้ง) นอกจากนี้ยังมีการแบ่งยาเสพติดออกตามลักษณะต่างๆ เช่น

1. แบ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้ระบุประเภทยาเสพติดออกเป็น 5 ประเภทดังนี้ (1) ประเภทที่ 1 คือ ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน (2) ประเภทที่ 2 คือ ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟิน โคเคอิน ผีน (3) ประเภทที่ 3 คือ ยาเสพติดให้โทษที่มียาเสพติดให้โทษประเภท 2 ผสมอยู่ เช่น ยาแก้ไอที่มีโคเคอินผสมอยู่ (4) ประเภทที่ 4 คือ สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือประเภท 2 เช่น อะเซติลแคนไฮโดรโร และ (5) ประเภทที่ 5 คือ ยาเสพติดที่มีได้อยู่ในประเภท 1 ถึงประเภท 4 เช่น กัญชา กระต่อม

2. แบ่งตามการออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท การแบ่งยาเสพติดตามฤทธิ์ของยาที่มีต่อร่างกายเมื่อเสพเข้าไปสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ (1) ประเภทกดระบบประสาท (Depressants) ได้แก่ เฮโรอีน มอร์ฟิน เซโคนาล (2) ประเภทกระตุ้นประสาท (Stimulant) ได้แก่ แอมเฟตามีน กระต่อม (3) ประเภทหลอนประสาท (Hallucinogens) ได้แก่ แอล เอส ดี และ (5) ประเภทออกฤทธิ์หลายอย่างทั้งกดประสาท กระตุ้นประสาทและหลอนประสาท (Mixed) ได้แก่ กัญชา

สุพรรณิธีร์ เวชเจริญชัย (2541 : 60-61) กล่าวว่า การแบ่งประเภทของสิ่งเสพติด อาจจัดแบ่งออกตามหลักเกณฑ์ต่างๆ ได้หลายแบบ ดังนี้

1. แบ่งตามลักษณะการออกฤทธิ์ของสิ่งเสพติดที่มีต่อร่างกาย ได้แก่ (1) สิ่งออกฤทธิ์กดประสาท (Depressants) ได้แก่ ผีน มอร์ฟิน เฮโรอีน บาร์บิทูเรต ฯลฯ เป็นต้น สิ่งเสพติดเหล่านี้จะกดประสาทส่วนกลางหรือสมอง ทำให้ประสาทมีนงงง่วงซึมและหมดแรง นอกจากนี้ยังกดศูนย์ประสาทหายใจ ทำให้หายใจช้าลงจนถึงขั้นหยุดหายใจได้ (2) ประเภทกระตุ้นประสาท (Stimulant) ได้แก่ ใบกระต่อม โคเคอิน แอมเฟตามีน เป็นต้น สิ่งเสพติดเหล่านี้จะกระตุ้นประสาทส่วนกลางหรือสมอง ทำให้ประสาทตื่นตัวและกระวนกระวาย ไม่ง่วงนอน แต่เมื่อหมดฤทธิ์ยาแล้วจะหมดแรง เพราะร่างกายไม่ได้รับการพักผ่อน และอาจจะเกิดอาการตัวสั่น ตึงเครียดถึงกับหมดสติและอาจจะถึงขั้นเสียชีวิตได้ (3) สิ่งออกฤทธิ์หลอนจิตประสาท (Hallucinogens) ได้แก่ กัญชา แอล.เอส.ดี. ดี.เอ็ม.ที. เอส.ที.พี. เป็นต้น สิ่งเสพติดเหล่านี้จะทำให้เกิดประสาทหลอน เห็นภาพผิดไปจากปกติ รสสัมผัสเปลี่ยนแปลง มีปฏิกิริยาผิดไปจากความเป็นจริงทั้งหมด (4) สิ่งออกฤทธิ์ที่ผสมผสานกัน (Mixed) ได้แก่ กัญชา ถ้าเสพจำนวนน้อยจะกดประสาทอยู่ชั่วระยะหนึ่ง ต่อเมื่อเสพเพิ่มเข้าไปมากจะกลายเป็นพืชหลอนประสาทได้

2. แบ่งตามแหล่งกำเนิดของสิ่งเสพติด ได้แก่ (1) สิ่งเสพติดธรรมชาติ ได้แก่ สิ่งที่ได้มาจากพืชหรือพันธุ์ไม้บางชนิดโดยตรงที่เกิดขึ้นอยู่ตามธรรมชาติ เช่น ผีน กัญชา โคเคอิน เป็นต้น รวมทั้งการนำสารจากพืชมาทำกรรมวิธีต่างๆ ทางเคมี เช่น การนำผีนมาทำเป็นมอร์ฟิน เฮโรอีน เป็นต้น (2) สิ่งเสพติดสังเคราะห์ ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นด้วยกรรมวิธีต่างๆ ทางเคมีและนำมาใช้แทนสิ่งเสพติดธรรมชาติได้ เช่น เมธาโดน เพธิดีน โฟเซฟโตน เป็นต้น

อย่างไรก็ดีเนื่องจากสิ่งเสพติดให้โทษมีด้วยกันหลายชนิดผู้เขียนจะขอกล่าวแต่เฉพาะบางชนิดที่คนส่วนใหญ่คุ้นเคย ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟิน เฮโรอีน กัญชา กระท่อม แอมเฟตามีน และสารจำพวกไอระเหย (ปริดา คงจิต. 2542 : 18)

1. ฝิ่น (Opium) เป็นสิ่งเสพติดที่แพร่หลายที่สุด สกัดได้จากยางของเปลือกฝิ่นดิบ (Opium Poppy) มีลักษณะเป็นยางเหนียวสีน้ำตาลไหม้ ก่อนนำมาใช้จะต้องเคี้ยวให้สุกก่อนซึ่งฝิ่นสุกนี้จะมีสีดำ รสขม และมีกลิ่นเฉพาะตัว สำหรับต้นฝิ่นนั้นเป็นพืชล้มลุกที่ขึ้นได้ทุกแห่งในโลกที่มีอุณหภูมิที่เหมาะสม ในประเทศไทยปลูกได้ดีบนดอยต่างๆ ภาคเหนือ สารที่ทำให้ฝิ่นเป็นสิ่งเสพติด คือ อัลคาลอยด์ (Alkaloid) ที่มีมอร์ฟินรวมอยู่กับชนิดอื่นๆ อีกหลายชนิด ฝิ่นจึงมีฤทธิ์กดประสาท เมื่อเสพเข้าไปได้โดยสูบหรือกินจะกดศูนย์กลาง การหายใจ ทำให้หายใจช้าลงสุขภาพโทรมทั้งร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดโรคต่างๆ แทรกซ้อนได้ง่ายและเป็นสาเหตุของการก่ออาชญากรรมอีกด้วย ปัจจุบันมีฝิ่นน้อยลงเพราะหายากและมีสิ่งเสพติดให้โทษชนิดอื่นที่หาได้ง่ายเพิ่มขึ้น (สมพิศ สุขวิฑูรย์. 2540 : 19-20)

2. มอร์ฟิน (Morphine) ซึ่งสกัดได้จากฝิ่นดิบ มีลักษณะเป็นผงสีขาว ไม่มีกลิ่น มีรสขมละลายน้ำได้ง่าย มอร์ฟินที่ลักลอบซื้อขายกันอยู่มักทำเป็นเม็ด เป็นผงแคปซูลหรืออัดเป็นแท่งสี่เหลี่ยม ฝิ่นฝักคล้ายก้อนอิฐ ตีตราต่างๆ เช่น 999 ตราช้าง หรือตราดอกไม้ มอร์ฟินเป็นสิ่งเสพติดที่ร้ายแรงมีฤทธิ์กดความรู้สึกต่างๆ ที่สมองทำให้คลายความเจ็บปวดและความทุกข์ทั้งหลาย ทำให้หลับสนิท ตามปกติฝิ่นเมื่อเสพก็ติดได้ง่ายอยู่แล้ว มอร์ฟินซึ่งสกัดจากฝิ่นยิ่งทำให้ติดง่ายและเลิกได้ยากยิ่งกว่า

3. เฮโรอีน (Heroin) เป็นสารสังเคราะห์ที่ผลิตได้จากมอร์ฟิน ซึ่งมีชื่อเรียกต่างกัน เช่น ไอระเหย แค็ป ไก่ เฮ ฯลฯ เฮโรอีนที่ระบาศแพร่หลายนั้นมีอยู่ 2 ชนิดด้วยกันดังนี้ (สมพิศ สุขวิฑูรย์. 2540 : 20-21)

3.1. เฮโรอีนบริสุทธิ์ (Pure Heroin) ซึ่งเรียกว่า เบอร์ 4 หรือ ผงขาว มีความเข้มข้นหรือเนื้อเฮโรอีนถึงร้อยละ 80 มีลักษณะเป็นผงละเอียดสีขาว ไม่มีกลิ่น แต่รสขมจัด เสพเข้าสู่ร่างกายโดยการฉีดเข้าเส้นหรือกลัมน้ำ บางคนอาจใช้กิน ฉีด หรือผสมในบุหรี่ยสูบก็ได้

3.2. เฮโรอีนผสม (Mixed Heroin) ซึ่งเรียกว่า เบอร์ 3 หรือ ไอระเหย เป็นเฮโรอีน ที่ผสมสารอื่นลงในเฮโรอีนบริสุทธิ์ เช่น สตรีกนิน ควินิน ยานอนหลับ ฯลฯ แล้วทำให้มีสีต่างๆ เช่น สีม่วง สีชมพู สีเหลือง สีน้ำตาล ซึ่งมีลักษณะเป็นเกล็ด มักจะบรรจุอยู่ในถุงพลาสติก หรือแคปซูลแล้วเสพเข้าสู่ร่างกายโดยสูบไอระเหยเข้าไปอย่างง่ายๆ เฮโรอีน เป็นสิ่งเสพติดให้โทษร้ายแรงกว่าฝิ่นถึง 30-100 เท่า เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายจะทำให้การหายใจช้าลงกว่าปกติ สมองเสื่อมลง จิตใจฟุ้งซ่าน อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่ายมีความวิตกกังวลอยู่เสมอ ไม่สนใจต่อสิ่งแวดล้อม มีโรคแทรกซ้อนได้ง่าย ร่างกายซูบผอม หน้าตา

คล้ำ ริมฝีปากเขียว ดวงตาเหม่อลอย และน้ำหนักตัวลดลงอย่างรวดเร็ว เมื่อเสพติดแล้วไม่ได้รับเฮโรอีน จะมีความรู้สึกทุกข์ทรมานมาก น้ำมูกน้ำตาไหล เหงื่อแตกชุ่มมืออาการปวดกระดูกและกล้ามเนื้อ ปวดท้องอย่างรุนแรง หูอื้อ ตามัว เพ้อคลั่ง อาจชักหมดสติและถึงแก่ความตายได้

4. กัญชา (Marihuana หรือ Cannabis) เป็นพืชล้มลุกขึ้นได้ทั่วไปในเขตร้อน เช่น ประเทศอินเดีย เม็กซิโก ตะวันออกกลางและไทย สารที่ทำให้เสพติด คือ ยางเรซิน (Resin) ของดอกกัญชาและยางที่ออกจากใบของต้นกัญชาตัวเมีย กัญชาเป็นสิ่งเสพติดให้โทษที่ออกฤทธิ์หลายอย่างเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายโดยการสูบหรือกินอาหารที่ปนกัญชา จะออกฤทธิ์ทั้งกดประสาท กระตุ้นประสาท และหลอนประสาทได้ ซึ่งอาการจะแตกต่างกันในแต่ละบุคคล อาการที่ปรากฏให้เห็นหลังสูบ 2-3 นาที หรือหลังจากรับประทานแล้วประมาณครึ่งหรือหนึ่งชั่วโมง โดยมีอาการตื่นเต้น ช่างพูด หัวเราะ ส่งเสียงดัง กล้ามเนื้อแขนขาอ่อนเปลี้ยและทำงานไม่ประสานกัน คล้ายคนเมาสุรา หลังจากนั้นจะมีอาการง่วงนอนจนไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ถ้าได้รับในปริมาณที่มากอาการจะเพิ่มมากขึ้นและทำให้การรับรู้ต่อแสง สี เสียง เวลา และระยะทางผิดปกติไป ความรู้สึกนึกคิดและการตัดสินใจเสียไป (สุพัฒน์ วีระเวชเจริญชัย. 2541 : 73-74)

5. กระท่อม (Kratom หรือ Rubiaceae) เป็นพืชเสพติดชนิดหนึ่ง ส่วนมากพบในทวีปเอเชีย โดยเฉพาะประเทศอินเดียและประเทศไทย ลักษณะเป็นต้นไม้ยืนต้นขนาดกลาง มีแก่นเป็นไม้เนื้อแข็งใช้ใบเป็นสิ่งเสพติด ลักษณะคล้ายใบกระดังงา หรือใบฝรั่ง ต้นหนาทึบ มี 2 ชนิด คือ ชนิดก้านและเส้นของใบเป็นสีแดงเรื่อๆ และต้นสีเขียว ใบเขียว ดอกกลมโตเท่าผลพุทราไทยล้อมรอบด้วยเกสรสีแดงคล้ายดอกกระถิน เมื่อเสพจะมีฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง จึงทำให้ทำงานไม่รู้สึกล้าเหนื่อย ไม่หิว ทนแดดได้นานแต่ไม่ชอบถูกฝน ผิวหน้าแห้งและดำโดยเฉพาะบริเวณแก้มจะเป็นจุดดำๆ นอนไม่หลับ และมีอาการประสาท เช่น มีสภาพจิตใจสับสน เกิดประสาทหลอน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2545 : 14)

6. ยาบ้าที่รู้จักกันทั่วไปมีสาระสำคัญ คือ เมทแอมเฟตามีน (Methamphetamine) เป็นยาเสพติดชนิดร้ายแรง ลักษณะเป็นผงสีขาว ไม่มีกลิ่น มีรสขม มักจะผลิตเป็นเม็ดกลมแบน เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 7 มิลลิเมตร น้ำหนักเฉลี่ยประมาณ 0.11 กรัมต่อเม็ด มีสีส้ม เหลือง เขียว น้ำตาล หรือสีอื่นๆ ยาบ้าเป็นยาเสพติดประเภทที่ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท โดยกระตุ้นระบบอวัยวะส่วนต่างๆ เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว การทรงตัว และการถ่ายทอดความรู้สึก จะออกฤทธิ์มากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับปริมาณและระยะเวลาของการใช้ สำหรับผู้ที่ใช้ต่อเนื่อง จะทำให้มีอาการทางจิต เช่น กระวนกระวาย หงุดหงิด อยู่ไม่สุข ตื่นเต้น ตกใจง่าย จิตสับสน หวาดระแวง ประสาทแข็ง การตัดสินใจผิดพลาด มองเห็นเป็นภาพรบกวน กรณีที่เป็นมากจะมีอาการประสาทหลอน

คลุ้มคลั่งอาจทำร้ายผู้อื่นและตนเอง อาการเช่นนี้ หากพบในผู้ใช้แรงงานและคนขับรถบรรทุกจะก่อให้เกิดอุบัติเหตุจนเสียชีวิตได้ เนื่องจากการทำงานมากเกินไปและเวลาพักผ่อนไม่เพียงพอ (กนิษฐา กล่อมเกล้า. 2542 : 44-45)

7. สารจำพวกไอระเหย (Vapour) โดยมากเป็นสารเคมีที่ใช้สุดดมกัน เช่น กาวน้ำ กาวซีเมนต์สำหรับติดเครื่องบินเล็ก น้ำมันเบนซิน ทินเนอร์ แลคเกอร์ หรือน้ำมันผสมสีแอลกอฮอล์ อีเธอร์ น้ำยาซักแห้ง และอื่นๆ ซึ่งเป็นสิ่งเสพติดที่เพิ่งเริ่มใช้กันเมื่อไม่นานมานี้มักพบในเด็กๆ และวัยรุ่น นับว่าเป็นอันตรายอย่างยิ่ง เพราะมีแนวโน้มว่าบุคคลที่เสพติดสารจำพวกไอระเหยเหล่านี้ อาจจะเป็นสิ่งเสพติดชนิดอื่นที่ร้ายแรงกว่าได้โดยง่าย โทษของสารจำพวกไอระเหย เมื่อสุดดมเข้าไปในระยะแรกสารจำพวกไอระเหยจะออกฤทธิ์กระตุ้นร่างกาย กดประสาทส่วนกลาง ทำให้มีอาการเคลิ้มฝัน มึนงง เวียนศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน ต่อมาจะเกิดความมึนเมาอมประสาทตนเอง ทำให้มีความรู้สึกคล้ายเมาเหล้าหรือฝันหลอนจิตไปต่างๆ นอกจากนั้นยังอาจพบผื่นขึ้นที่ผิวหนังร่วมด้วย โดยทั่วไปร่างกายของผู้เสพจะทนต่ออาการเหล่านี้ได้ไม่นานและต้องเลิกเสพไปเอง แต่ถ้าผู้เสพยาเสพติดจำพวกไอระเหยอยู่จนติดเป็นนิสัย ก็จะไปสู่ความคลุ้มคลั่งทางจิตใจดังกล่าว (สมพิศ สุขวิฑูรย์. 2450 : 22-23)

อย่างไรก็ตามโดยสรุปการจำแนกประเภทยาเสพติดให้โทษอาจสรุปได้ดังนี้

1. แบ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้ 5 ประเภท ได้แก่ (1) ประเภท 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน ฯลฯ (2) ประเภท 2 ยาเสพติดให้โทษชนิดทั่วไป เช่น ผีน มอร์ฟีน โคเคน ฯลฯ (3) ประเภท 3 ยาเสพติดให้โทษชนิดเป็นต้นตำรับยาที่มียาเสพติดให้โทษประเภท 2 ผสมอยู่เช่น ยาแก้ไอที่มีฝิ่นหรือโคเดอีน เป็นส่วนผสม ฯลฯ (4) ประเภท 4 สารเคมีที่ใช้ในการผสมยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือประเภท 2 เช่น ยาเซติกแอนไฮโดรด์ อาเซติลคลอไรด์ ฯลฯ และ (5) ประเภท 5 ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าข่ายอยู่ในประเภท 1 ถึงประเภท 4 เช่น กัญชา กระช่อม ฯลฯ

2. แบ่งตามการออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท แบ่งได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ (1) ประเภทกดประสาท ได้แก่ ผีน มอร์ฟีน เฮโรอีน ยาแก้ไอผสมประสาท สารระเหย ยานอนหลับ (2) ประเภทกระตุ้นประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน กระช่อม โคเดอีน ยาไอ้ (3) ประเภทหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี ดีเอ็มที เห็ดขี้ควาย ยาเค และ (4) ประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน ได้แก่ กัญชา

3. แบ่งตามที่มา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) ประเภทที่ได้จากธรรมชาติ เช่น ผีน มอร์ฟีน พืชกระช่อม กัญชา ฯลฯ และ (2) ประเภทที่ได้จากการสังเคราะห์หรือกึ่งสังเคราะห์ เช่น เฮโรอีน แอมเฟตามีน

4. แบ่งตามองค์การอนามัยโลก โดยแบ่งออกเป็น 9 ประเภท ได้แก่ (1) ประเภทฝิ่นหรือมอร์ฟิน รวมทั้งที่มีฤทธิ์คล้ายมอร์ฟิน เช่น ฝิ่น มอร์ฟิน เฮโรอีน เพอติดีน เป็นต้น (2) ประเภทบาร์บิทูเรต รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์ทำนองเดียวกัน เช่น เซโคنال บาร์บิตาล (3) ประเภทแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ วิสกี้ (4) ประเภทแอมเฟตามีน เช่น แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน (5) ประเภทโคเคน เช่น ใบโคคา โคเคน (6) ประเภทกัญชา เช่น ยอดช่อดอกกัญชาตัวเมีย ยางกัญชา กัญชา (6) ประเภท Khat เช่น ใบกระท่อม ใบ Khat (7) ประเภทหลอนประสาท เช่น แอลเอสดี แมสคาลีน เห็ดเมาบางชนิด ต้นลำโพง เมล็ดมอร์นิงกลอรี และ (8) ประเภทอื่นๆ เป็นพวกที่ไม่สามารถเข้าพวกใดได้ เช่น ทินเนอร์ เบนซิน น้ำยาล้างเล็บ ยาแก้ปวด ฯลฯ

บทวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในปัจจุบัน

สำหรับบทวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในปัจจุบัน ผู้เขียนได้ประมวลผลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเป็นต้นว่าการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้เขียนขอเสนอ ดังนี้

1. สถานการณ์การลักลอบผลิตยาเสพติด

1.1 ด้านประเทศเมียนมาร์ยังคงมีสถานะเป็นประเทศผู้ผลิตยาเสพติดหลักในภูมิภาคอาเซียนทั้งฝิ่น เฮโรอีน ยาบ้า และไอซ์ โดยเฉพาะยาบ้าซึ่งผลิตเพื่อส่งตลาดในประเทศไทยเป็นหลัก แม้ว่ารัฐบาลเมียนมาร์จะมีความพยายามในการเจรจาหยุดยั้งกับชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่างๆ เพื่อให้เกิดความสงบสุขภายในประเทศตลอดจนมีกระบวนการเดินทางพาณิชย์ไปโดย สิ่งเหล่านี้คาดว่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศเมียนมาร์มากนักเนื่องจากกลุ่มว้ามักจะไม่เข้าร่วมในการเจรจาที่สำคัญ นอกจากนี้ หากประเทศเมียนมาร์ต้องการกวาดล้างแหล่งผลิตยาเสพติดต้องใช้ทั้งงบประมาณ อาวุธ และกำลังพลจำนวนมาก จึงไม่ใช่เรื่องสำคัญลำดับต้นๆ ของนโยบายของประเทศเมียนมาร์ และรัฐบาลเองก็ไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะ ดูแลชนกลุ่มน้อยที่ขาดรายได้จากยาเสพติด และอาจก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดีหากใช้ความรุนแรงในการปราบปราม

1.2 ด้านประเทศลาว ยังคงเป็นประเทศที่ผลิตกัญชาแล้วส่งผลกระทบต่อประเทศไทยมากที่สุด ในอาเซียน รวมทั้งมีการปลูกฝิ่นในพื้นที่ทางตอนเหนือของประเทศเพิ่มสูงขึ้นทุกปี สะท้อนถึงความต้องการฝิ่นดิบจำนวนมากเพื่อส่งโรงงานผลิตเฮโรอีน นอกจากนี้ยังมีสถานะเป็นประเทศทางผ่านยาเสพติดสำคัญจากประเทศเมียนมาร์มายังไทย เวียดนาม และกัมพูชา ก่อนที่จะลำเลียงต่อไปยังประเทศต่างๆ รวมถึงเป็นทางผ่านสารตั้งต้นเข้าสู่แหล่งผลิตในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ

1.3 ด้านประเทศกัมพูชา มีความเป็นไปได้ที่จะยังคงมีการผลิตโอช้ สารตั้งต้นชาวโธล สำหรับผลิตเอ็กส์ตาซีหรือยาอี และจะยังเป็นฐานการค้าของเครือข่ายนักค้ายาเสพติดชาวแอฟริกันซึ่งกระจายยาเสพติด ได้แก่ โอช้ และโคเคน เป็นไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะประเทศไทยรวมถึงยังมี สถานะเป็นทางผ่านยาเสพติดทั้งเฮโรอีน โอช้ และยาบ้าจากพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำไปยังประเทศที่สาม

1.4 ด้านพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย การลักลอบปลูกฝิ่นมีแนวโน้มทรงตัว การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของพื้นที่ปลูกในแต่ละปีมีไม่มากนักสามารถควบคุมปัญหาได้ ในแต่ละปีสามารถดำเนินการตัดพื้นที่ทำลายต้นฝิ่นได้มากกว่าร้อยละ 95 ผลผลิตที่ได้ส่วนใหญ่เหลือเพียงใช้เสพในพื้นที่เท่านั้น แม้ว่าผลผลิตที่ได้จะไม่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ยาเสพติดภายในประเทศ แต่ต้องมีการเฝ้าระวังและป้องปรามในพื้นที่เดิมที่มีการปลูก โดยเฉพาะพื้นที่ที่ถูกรันตารยากต่อการเข้าถึงของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ อำเภออมก๋อย เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก และอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มีโอกาสลักลอบปลูกเพิ่มขึ้น ปัญหาฝิ่นมีลักษณะซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับปัญหาด้านอื่นๆ ของประเทศด้วย

1.5 ด้านพื้นที่ทั่วไป การลักลอบปลูกกัญชาและพืชกระท่อมยังมีการกระจายตัวไปในทุกภูมิภาคของประเทศ การค้นหาแหล่งเพาะปลูกกัญชาและพืชกระท่อมเพื่อทำการปราบปรามตัดพื้นที่ทำลายเป็นไปได้ ได้ยาก

1.6 เมื่อมีการปราบปรามจับกุมและสกัดกั้นอย่างเข้มงวด องค์กรการผลิตยาเสพติดจะพัฒนาตัวเองและกระบวนการสังเคราะห์ทางเคมีให้มีความซับซ้อนมากขึ้น มีความพยายามแสวงหาเคมีภัณฑ์ชนิดใหม่ๆ รวมทั้งสารตั้งต้นประเภทอื่นๆ มาใช้มากขึ้นโดยลำดับ ประกอบกับอุปกรณ์การผลิตยาเสพติดบางประเภทยังไม่ผิดกฎหมายแต่อย่างใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุปกรณ์การผลิตเครื่องอัดเม็ดโดยสภาพปกติแล้วสามารถครอบครอง ซื้อมา และเคลื่อนย้ายได้โดยทั่วไป จึงมีความเป็นไปได้ที่จะมีการลักลอบผลิตเกิดขึ้น โดยมีลักษณะที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เป็นการอัดเม็ดใหม่เพื่อเพิ่มกำไรในการจำหน่ายแก่ผู้ผลิตยาบ้า หรือการลักลอบผลิตยาบ้าและโอช้ภายในประเทศในลักษณะ kitchen lab โดยมีความพยายามเปลี่ยนพื้นที่ไปไม่เลือก พื้นที่เดิมที่เป็นที่พึ่งเลี้ยงของเจ้าหน้าที่ พัฒนาการในกระบวนการสังเคราะห์ทางเคมีทำให้ศักยภาพในการผลิตยาเสพติดสูงขึ้นตามไปด้วย มียาเสพติดชนิดใหม่ๆ เข้ามาแพร่หลายในท้องตลาดมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งยาเสพติดประเภทสังเคราะห์

2. สถานการณ์การลักลอบนำเข้ายาเสพติด

2.1 การลักลอบนำเข้ายาเสพติดทางบก ด้วยเหตุที่ประเทศไทยมีพื้นที่ชายแดนทางบกติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นระยะทางยาวมาก ปัจจัยด้านสภาพภูมิประเทศจึงยังคงเอื้ออำนวยต่อการลักลอบนำเข้ายาเสพติดอยู่ พื้นที่นำเข้าหลัก (เกินกว่าร้อยละ 80) ยังคงเป็นพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ

โดยเฉพาะพื้นที่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้กับแหล่งเก็บพัก ยาเสพติดของกลุ่มผู้ผลิต และเป็นเขตอิทธิพลของชนกลุ่มน้อยในประเทศเพื่อนบ้าน อย่างไรก็ตามหาก การสกัดกั้นในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือมีความเข้มข้นและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง จะเปลี่ยนเส้นทางมา นำเข้าในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มมากขึ้น พื้นที่ที่ควรเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดเนื่องจากมีการ นำเข้าในปริมาณมากอย่างต่อเนื่อง หรือเป็นพื้นที่ใหม่ที่เริ่มปรากฏการนำเข้าในปริมาณมาก ได้แก่ อำเภอแม่สาย แม่ฟ้าหลวง แม่จัน จังหวัดเชียงราย อำเภอฝาง ไซย ปรากฏ เชียงดาว แม่าย จังหวัด เชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี อำเภอขามุนาม จังหวัดอำนาจเจริญ อำเภอท่าอุเทน รัตนพนม บ้านแพง และอำเภอเมือง จังหวัด นครพนม อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว และอำเภอสังขละบุรี จังหวัด กาญจนบุรี เป็นต้น

2.2 การลักลอบนำเข้ายาเสพติดทางน้ำ การลักลอบนำเข้ายาเสพติดผ่านทางแม่น้ำระหว่าง ประเทศและน่านน้ำระหว่างประเทศมีแนวโน้มยังคงอยู่อย่างต่อเนื่อง

2.3 การลักลอบนำเข้ายาเสพติดทางอากาศ เนื่องจากประเทศไทยมีระบบการคมนาคม ขนส่งทางอากาศที่เชื่อมโยงกับทั่วทุกภูมิภาคของโลก สถานะของประเทศไทยจึงเป็นไปได้ทั้งเป็น ประเทศต้นทาง ประเทศทางผ่านและประเทศปลายทางของการลักลอบลำเลียงยาเสพติด การลักลอบ นำเข้ายาเสพติดจากต่างประเทศโดยทางเครื่องบินมักจะใช้สนามบินสุวรรณภูมิเป็นหลัก หลังจากที่มีการ เข้มงวดของเจ้าหน้าที่ในการตรวจค้น ทำให้กลุ่มเครือข่ายการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศปรับเปลี่ยน เส้นทางทางการลำเลียงโดยการลำเลียงผ่านประเทศเพื่อนบ้านก่อนนำเข้าประเทศไทยโดยทางบก การใช้ สนามบินนานาชาติในภูมิภาค ได้แก่ สนามบินนานาชาติภูเก็ต สมุย และเชียงใหม่ การปรับเปลี่ยนการ เดินทางโดยใช้สายการบิน Low cost รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงตัวผู้ลำเลียงให้หลากหลายสัญชาติ ข้อมูล ดังกล่าวนี้จำเป็นต้องมีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการวางแผนเฝ้าระวัง ร่วมกัน

2.4 การพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่คาดว่าจะ ส่งผลกระทบต่อการค้าลักลอบลำเลียงยาเสพติดในอนาคตที่ต้องเฝ้าระวังได้แก่ โครงการพัฒนาท่าเรือ น้ำ ลึกและนิคมอุตสาหกรรมทวาย โดยจะมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางถนนที่สำคัญได้แก่ โครงการ มอเตอร์เวย์สายบางใหญ่- กาญจนบุรี โครงการมอเตอร์เวย์สายกาญจนบุรี-ชายแดนไทย เมียนมาร์ (บ้าน พุน้ำร้อน) และเส้นทางชายแดน ไทย เมียนมาร์-ท่าเรือทวาย รวมถึงการพัฒนาทางรถไฟเพื่อเชื่อมท่าเรือ น้ำลึกทวายกับชายแดนประเทศไทยที่บ้านพุน้ำร้อน โครงการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งแรก ระหว่างสปป.ลาวกับเมียนมาร์ซึ่งตั้งอยู่ในเขตบ้านห้วยกุ่ม เมืองลอง แขวงหลวงน้ำทา ซึ่งอยู่ตรงกันข้าม

กับบ้านเชียงลาย เมืองท่าขี้เหล็ก เขตรัฐฉานของเมียนมาร์ โครงการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 4 ระหว่าง สปป.ลาวกับไทยที่เชื่อมต่อกับเมืองห้วยทรายของ สปป.ลาว ไปยังอำเภอเชียงของจังหวัด เชียงราย และโครงการพัฒนาเส้นทางเศรษฐกิจสายอาเซียนซึ่งเชื่อมต่อกันระหว่างเมืองสำคัญๆ ในกลุ่ม ประเทศลุ่มน้ำโขง 6 ประเทศ คือ ไทย จีน (มณฑลยูนนาน) เวียดนาม กัมพูชา สปป.ลาว และ เมียนมาร์ มีปริมาณยาเสพติดจำนวนมากที่รอดพ้นไปจากการสกัดกั้นปราบปรามและจับกุมของเจ้าหน้าที่และถูก กระจายไปสู่กลุ่มผู้เสพผู้ติดยาในประเทศ

3. สถานการณ์การลักลอบส่งออกยาเสพติด

3.1 การลักลอบส่งออกยาเสพติดทางบก ความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุ ภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งผู้โดยสารทางบก ข้ามพรมแดนอาจจะเป็นช่องโอกาสของการลักลอบส่งออกยาเสพติดมากขึ้นได้

3.2 การลักลอบส่งออกยาเสพติดทางน้ำ แนวโน้มการขนส่งสินค้าทางท่าเรือยังคงมีมาก อย่างต่อเนื่อง ในแต่ละวันมีสินค้าไหลเวียนผ่านทางคลังสินค้าเพื่อการส่งออกไปยังต่างประเทศเป็น ปริมาณมาก จนไม่สามารถทำการตรวจตู้บรรจุสินค้าได้โดยละเอียดและทั่วถึง ยิ่งไปกว่านั้นสภาพชายฝั่ง ทะเลที่ยาวทำให้ยากต่อการตรวจตราดูแลให้ทั่วถึง ยังมีปัญหาในการตรวจตราและควบคุมเรือ เพราะมี การใช้พาหนะหลากหลายรูปแบบทั้งเรือหางยาวติดเครื่องยนต์ท้าย เรือประมงขนาดเล็ก เรือประมง ขนาดใหญ่ติดอาวุธ มีเรือประมงทั้งที่จดทะเบียนและไม่จดทะเบียนเคลื่อนไหวเข้าออกได้ทุกจุด เรือ บรรทุกสินค้าขนาดเล็กก็สามารถจอดแวะที่ท่าเทียบเรือระหว่างการเดินทางที่ได้ก็ได้หลายจุดเป็นพื้นที่ อิทธิพล เป็นท่าเรือเอกชน ในการปฏิบัติการทางทะเลเพื่อสกัดกั้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ที่เป็นรอยต่อ เขตเชื่อมต่อทับ และเขตพื้นที่ทับซ้อนทางทะเล อาจจะกลายเป็น การเผชิญหน้ากัน และกระทบกระเทือนต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้านขึ้นได้

3.3 การลักลอบส่งออกยาเสพติดทางอากาศ เนื่องจากพื้นที่ท่าอากาศยานแต่ละแห่ง กว้างขวาง มีช่องทางเข้าออกหลายแห่ง มีทั้งผู้โดยสารและผู้ให้บริการเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน ในการ ควบคุมดูแลและตรวจตราผู้โดยสารเครื่องบินก่อนออกเดินทางก็มีเวลาค่อนข้างจำกัดมาก ยิ่งไปกว่านั้น หากเจ้าหน้าที่ไม่มีประสบการณ์หรือไม่มีข่าวสารที่ชัดเจนก็ยากที่จะดำเนินการสกัดกั้นจับกุม

3.4 การลักลอบนำสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์จากประเทศไทยเข้าไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ยังคงเกิดขึ้นทั้งการก๊วบซื้อในประเทศและการใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านเพื่อส่งออกโดยเฉพาะยาแก้ หัวดีสูตร ผสมชูโดอีเฟดรีน กรดอะเซติก โซเดียมคาร์บอเนต กรดไฮโดรคลอริก กาเฟอีน และฟอสฟอรัส ที่มีภาวะเป็นสารที่สามารถใช้เป็นสารตั้งต้นในการผลิตยาบ้าและไอซ์

3.5 การควบคุมยาเสพติดสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์เป็นปัญหาระดับชาติและนานาชาติ ทุกประเทศต้องหามาตรการป้องกันการโยกย้ายการเปลี่ยนแปลง และการลักลอบลำเลียงเพื่อนำไปใช้ในทางที่ผิด กฎหมาย

4. สถานการณ์การลักลอบค้ายาเสพติด

4.1 กลุ่มนักค้าชาวแอฟริกันยังคงมีบทบาทสำคัญในการบงการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการเข้าดำเนินการในประเทศเพื่อนบ้านอาศัยการเปิดประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งจะเอื้อประโยชน์ในการลำเลียงยาเสพติด ขณะที่กลุ่มผู้ลำเลียงภายในประเทศที่สำคัญคือ กลุ่มม้ง มูเซอ ลีซอ และอาข่า โดยเฉพาะกลุ่มม้งที่มีเครือข่ายใหญ่ครอบคลุมในพื้นที่ภาคเหนือจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการลำเลียง รวมทั้งการพัฒนาตนเองเป็นนักค้ายาเสพติด

4.2 ในช่วงที่ผ่านมายังไม่สามารถตัดวงจรการค้ารายสำคัญที่อยู่ในและนอกเรือนจำ รวมถึงเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้จากสถิติการจับกุมพบว่ากลุ่มนักค้ารายใหญ่ยังคงมีบทบาทในการบงการการค้าอย่างต่อเนื่อง รวมถึงกลุ่มนักโทษรายสำคัญในเรือนจำและเจ้าหน้าที่รัฐถือเป็นตัวจักรสำคัญต่อสถานการณ์ปัญหาเสพติดในอนาคต

4.3 แม้ว่ากลุ่มการค้าส่วนใหญ่มักจะใช้วิธีการเดิมๆ ในการวิธีการซุกซ่อนยาเสพติด แต่ช่วงหลังพบการลักลอบขนส่งโดยรถโดยสารประจำทาง รถไฟ บริษัทขนส่งสินค้า การส่งทางพัสดุไปรษณีย์ บ่อยครั้งขึ้น จำเป็นจะต้องประสานความร่วมมือกับบริษัทไปรษณีย์ไทยจำกัด การรถไฟแห่งประเทศไทย และกรมการขนส่งทางบก เพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกัน ตรวจสอบ และพิจารณาดำเนินการ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

4.4 จากการจับกุมคดีผลิตไอซีในช่วงปี 2552-2553 มีผู้ต้องหาระบุว่าได้เรียนรู้การผลิต และสั่งซื้อสารตั้งต้นจากอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังปรากฏว่ามีหลายเว็บไซต์ที่มีการโฆษณาเชิญชวนและจำหน่ายยาเสพติด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต้องร่วมมือกันแก้ไขอย่างใกล้ชิด

4.5 เนื่องจากขบวนการค้ายาเสพติดมีเงินจำนวนมากเข้ามาเกี่ยวข้อง แม้ว่าภาครัฐจะได้มีมาตรการในการยึดทรัพย์สินและพยายามสืบสาวไปถึงผู้บงการที่อยู่เบื้องหลัง แต่การเปิดเสรีด้านการเงินในอนาคต อาจส่งผลให้การดำเนินงานด้านธุรกรรมการเงินของผู้ค้ามีความซับซ้อนมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันหรือตัดตอนมิให้สามารถจับกุมผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่หรือผู้อยู่เบื้องหลังได้

4.6 ในกรณีที่มีการปราบปรามยาเสพติดอย่างรุนแรงและต่อเนื่องจะนำไปสู่ภาวะขาดแคลนยาเสพติด สภาพยาเสพติดที่หายากทำให้ราคายาเสพติดสูงขึ้น ผลของราคายาเสพติดที่แพงกลายเป็นแรงจูงใจให้มีคนบางกลุ่มหันมาค้ายาเสพติดมากขึ้นเพื่อหวังผลกำไร

4.7 เมื่อใดที่มีการมุ่งเน้นปราบปรามยาเสพติดชนิดใดเข้มงวดมาก มีแนวโน้มจะทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงหันไปสู่อายาเสพติดชนิดใหม่เกิดขึ้น เกิดการแตกตัวของยาเสพติดขึ้นมามากมาย หรือไม่ก็หันไปค้ายาเสพติดในพื้นที่อื่นๆ มากยิ่งขึ้น

5. สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด

5.1 กลุ่มผู้เกี่ยวข้องรายใหม่ยังคงเป็นปัญหาหลักในอนาคต ซึ่งพบว่ามีสัดส่วนสูงทั้งในกลุ่มผู้ค้าและกลุ่มผู้เสพ แม้ว่าจะมีแนวโน้มสัดส่วนลดลงแต่ในกลุ่มผู้เข้าบำบัดรักษาก็ยังมีไม่ต่ำกว่า 3 ใน 5 ขณะที่กลุ่มผู้ต้องหามีถึงร้อยละ 70 โดยกลุ่มเยาวชนอายุ 15-24 ปีถือเป็นกลุ่มหลักที่เข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งพบทั้งที่อยู่ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา โดยกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับประถมศึกษาเป็นสอง กลุ่มที่มีโอกาสเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ซึ่งหากสามารถผลักดันให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเรียนต่อถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้จะทำให้อัตราการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดลดลง

5.2 กลุ่มเยาวชนหญิงอายุ 15-19 ปีมีพฤติกรรมเสี่ยงทั้งการมีประสบการณ์ในการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรสูงกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ ซึ่งพฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าวผลจากการวิจัยระบุว่า เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กมีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

5.3 เยาวชนนอกสถานศึกษาโดยเฉพาะกลุ่มอายุ 15-19 ปี พบว่ามีถึงร้อยละ 77.7 ที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา ถือเป็นกลุ่มเสี่ยงสำคัญที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดเพราะมีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งการค้ายาและเสพยาเสพติด โดยเฉพาะกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงที่ชอบมั่วสุมในร้านเกมส์ อินเทอร์เน็ต การเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ใช้ยาเสพติดเป็นครั้งคราวและการชั่งรถ เป็นต้น ขณะที่พื้นที่เสี่ยงที่ต้องให้ความสนใจ ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดคือ สถานบันเทิง สถานบริการ หอพัก และร้านเกมส์

5.4 ยาบ้ายังคงมีส่วนแบ่งทางการตลาดที่สูงกว่าตัวยาเสพติดอื่นอย่างชัดเจน ในขณะที่ไอซ์กลุ่มนักค้ายังคงใช้กลยุทธ์ทางการตลาดเดิมๆ เพื่อที่จะสร้างความต้องการในตลาดเพิ่มมากขึ้นและยังคงเป็นตัวยาที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด ส่วนเฮโรอีนก็เป็นอีกตัวยาหนึ่งที่ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ควรจะละเลยเนื่องจากพบแนวโน้มการปลูกฝิ่นเพิ่มขึ้นทั้งในประเทศเมียนมาร์ และสปป.ลาว รวมทั้งพบว่าในกลุ่มเยาวชนอายุ 15-19 ปี และน้อยกว่า 15 ปี มีการเข้ามาใช้อย่างต่อเนื่อง ขณะที่พืชกระท่อมและสีคูณร้อยแม้ว่าสถิติการจับกุมและสถิติการบำบัดรักษาจะไม่เพิ่มขึ้นแต่พบการกระจายตัวของผู้เสพไปยังภูมิภาคอื่นเพิ่มขึ้น รวมถึงการเป็นสิ่งเสพติดที่มีราคาไม่สูง สามารถจัดทำขึ้นมาเองได้ง่าย เป็นปัจจัยที่อาจส่งผลต่อการแพร่ระบาดในอนาคตเพิ่มมากขึ้น

5.5 พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดที่น่ากังวลคือ อัตราการใช้ยาเสพติดมากกว่าหนึ่งชนิด มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จะส่งผลทำให้การบำบัดรักษามีความยากและความซับซ้อนมากขึ้น รวมถึงผลการ

ประเมินการใช้ยาเสพติดของผู้เข้าบำบัดรักษาที่กลุ่มผู้ติดและกลุ่มผู้ติดรุนแรงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

5.6 ประสิทธิภาพของการบำบัดรักษา จากข้อมูลการเข้ารับการบำบัดรักษาพบว่าในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาสัดส่วนของผู้เข้ารับการบำบัดรักษาที่ระบุว่าหลังการบำบัดรักษาแล้วสามารถอดยาได้ไม่เกิน 1 เดือน ยังคงมีสัดส่วนที่ไม่เปลี่ยนแปลงอยู่ที่ประมาณร้อยละ 40 จึงเป็นสิ่งที่ต้องมีการทบทวนถึงกระบวนการบำบัดรักษา รวมถึงกระบวนการติดตามที่โดยข้อเท็จจริงไม่สามารถดำเนินการตามที่กำหนดไว้

6. แนวโน้มสถานการณ์ปัญหาเสพติดในระดับพื้นที่

6.1. พื้นที่ภาคเหนือตอนบน ปริมาณยาเสพติดภายนอกประเทศยังคงมีอยู่ล้นเหลือ มียาเสพติดจำนวนมากลักลอบตามแนวชายแดนเพื่อคอยังหวั่นโอกาสที่จะนำเข้ามาในประเทศไทย พื้นที่นำเข้ายาเสพติดหลักยังคงเป็นพื้นที่จังหวัด เชียงใหม่และเชียงราย ถึงแม้จะได้มีการสกัดกั้นปราบปรามจับกุมการลักลอบลำเลียงยาเสพติดตามแนวชายแดนได้มากขึ้นก็ตาม แต่เชื่อว่ายังมียาเสพติดที่หลุดรอดเข้ามายังพื้นที่ตอนในได้อีกเป็นจำนวนมากเช่นกัน ยังมีความพยายามลักลอบลำเลียงยาเสพติดจากพื้นที่ชายแดนเข้ามายังพื้นที่ตอนในอย่างต่อเนื่อง เครือข่ายการค้ายาเสพติดจะเปลี่ยนแปลงไปเป็นลักษณะองค์กรอาชญากรรมที่ขยายตัวกว้างขวางยิ่งขึ้น เครือข่ายนักโทษในเรือนจำยังคงเป็นกลุ่มหลักในการเชื่อมโยงการค้ากับกลุ่มนักค้ายาเสพติดในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน การค้าระดับรายย่อยยังคงมีอยู่ในชุมชนเมือง โครงสร้างการค้าและการเสพมีการขยายตัวเข้าไปในกลุ่มเด็กและเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษามากขึ้น ตัวยาเสพติดจะมีความหลากหลายมากขึ้น มีการดัดแปลงตัวยาเสพติดในรูปแบบต่างๆ มากขึ้น ยาบ้ายังคงเป็นตัวยาหลัก รองลงมาได้แก่ ผีน ส่วนตัวยาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นได้แก่ ไอซ์ เฮโรอีน และสารระเหย พื้นที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ทั้งหอพัก บ้านเช่า รองลงมาได้แก่ สถานบันเทิง โต๊ะสนุกเกอร์โต๊ะพนันบอลร้านค้าแอบแฝง และร้านเกมส์ อินเทอร์เน็ต

6.2. พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง พื้นที่ภาคเหนือตอนล่างเป็นทางผ่านของเส้นทางลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศ การค้ายาเสพติดยังคงมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครือข่ายการค้าในพื้นที่อำเภอแม่สอด พบพระ และวังเจ้า จังหวัดตาก อำเภอนครไทยและชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก และอำเภอเขาค้อจังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้เสพยกระดับขึ้นไปเป็น ผู้ค้ารายย่อยในระดับหมู่บ้าน ชุมชน ยาบ้ายังคงเป็นตัวยาหลักที่มีการแพร่ระบาด โดยเฉพาะในเขตตัวเมืองของทุกจังหวัด

6.3. พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน สถานการณ์การผลิตยาเสพติดจากภายนอกประเทศเพิ่มปริมาณมากขึ้นเนื่องจากเป็นปัจจัยภายนอกที่ควบคุมไม่ได้ เป็นเหตุให้ยังคงมีความต้องการ

ระบายยาเสพติดจากกลุ่มผู้ผลิตและนักค้ายาเสพติดในประเทศเพื่อนบ้าน และยังคงมีความพยายามลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนอยู่ตลอดเวลา สืบเนื่องจากพื้นที่นำเข้าทางภาคเหนือถูกกีดกันอย่างหนักจากเจ้าหน้าที่ การลักลอบนำเข้ายาเสพติดในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะจังหวัดเลยและหนองคาย หมู่บ้านชุมชนตามแนวชายแดนถูกใช้เป็นแหล่งพักยาเสพติด ยังมีกลุ่มนักค้ารายย่อยในพื้นที่ตอนในของภาค รวมทั้งกลุ่มรับจ้าง ขนและลำเลียงยาเสพติดตามความต้องการของกลุ่มนายทุนทั้งในและนอกพื้นที่ การค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสูง กลุ่มผู้เสพรายใหม่ยังคงเพิ่มสูงขึ้น กลุ่มผู้ใช้แรงงานในภาคเกษตรกรรมยังมีความเชื่อว่า การเสพยาบ้าสามารถช่วยให้มีแรงทำงานได้ ซึ่งส่งผลต่อรายได้ที่เพิ่มขึ้น มีนักค้ารายย่อยในพื้นที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา

6.4. พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พื้นที่แหล่งพักยาเสพติดยังคงปรากฏในประเทศเพื่อนบ้าน (สปป.ลาว) ทำให้มีการลักลอบนำเข้ามาทางพื้นที่ชายแดน และพักไว้ตามหมู่บ้านแนวชายแดน ยาเสพติดที่ลักลอบนำเข้าพบทั้งยาบ้า ไอซ์ และกัญชาแห้ง การค้าและแพร่ระบาดของยาเสพติดยังคงมีอยู่โดยเฉพาะในเขตพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอขนาดใหญ่ ในจังหวัด โดยยาบ้า กัญชา สารระเหย และไอซ์ ยังคงพบการแพร่ระบาดมากในพื้นที่ ผู้เสพรายใหม่ (มีการใช้ยา เสพติดระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี) มีอัตราสูงเฉลี่ยร้อยละ 10.36 กลุ่มเยาวชนที่ไม่อยู่ในระบบการศึกษาจะมีความเสี่ยงสูงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในระบบการศึกษาถึง 5 เท่า

6.5. พื้นที่ภาคกลาง กลุ่มผลิตอัดเม็ดยาบ้ายังคงสร้างตัวแทนใหม่ทดแทนบุคคลในเครือข่ายที่ถูกจับกุมไปแล้วอย่างต่อเนื่อง การค้ายาเสพติดรายสำคัญระดับภาค ระดับจังหวัด แม้จะมีปฏิบัติการและจับกุมไปแล้วหลายรายแต่เครือข่ายการค้ายังคงสามารถจัดหายาเสพติดทุกชนิดได้จากพื้นที่ชายแดน ชุกซ่อนลำเลียง และพักยาเสพติดในพื้นที่ปริมนทล เพื่อนำส่งปลายทางได้อย่างต่อเนื่อง โดยพบว่าส่วนใหญ่เชื่อมโยงกับผู้ต้องขังและนายทุนทุกภาค ยาบ้ายังคงเป็นตัวยาที่แพร่ระบาดหลัก และมีปริมาณมากทำให้ผู้เสพผู้ติดหาซื้อได้ง่ายด้วยราคาที่ไม่สูงขึ้น เฉลี่ยเม็ดละไม่เกิน 200 บาท เด็กและเยาวชนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมีแนวโน้มมากขึ้นและมีสัดส่วนกระทำผิดซ้ำเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง พื้นที่เศรษฐกิจสำคัญมีการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดปริมนทล พระนครศรีอยุธยา สระบุรี โดยมีจำนวนโรงงานและแรงงานเข้าสู่พื้นที่เพิ่มขึ้น

6.6. พื้นที่ภาคตะวันออก ยังมีการนำเข้ายาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน การค้าและแพร่ระบาดในพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่ชุมชนเมือง พื้นที่ท่องเที่ยว และพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม กลุ่มผู้เสพที่พัฒนาตัวเองเป็นนักค้ารายย่อย การแพร่ระบาดของยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ทั้งการ

รับจ้างทั่วไป ลูกจ้างในภาคเกษตรและอุตสาหกรรม ว่างาน ค้าขาย และเยาวชนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ยาเสพติดที่แพร่ระบาด ได้แก่ ยาบ้า ไอซ์ กัญชา และพืชกระท่อม

6.7. พื้นที่ภาคตะวันตก พื้นที่ภาคตะวันตกยังคงถูกใช้เป็นพื้นที่พักยาเสพติดและกระจายยาเสพติดไปยังพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มเครือข่ายการค้ายาเสพติดในพื้นที่ภาคตะวันตกเป็นเส้นทางในการลักลอบลำเลียงยาเสพติดทั้งจากภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางลงสู่พื้นที่ภาคใต้ การพัฒนาขยายเส้นทางถนนหมายเลข 87 จากอำเภอพญาทองชูประเทศสหภาพเมียนมาร์เชื่อมต่อกับถนนสายหลักหมายเลข 8 และการเปิดช่องทางชายแดนด้านบ้านพุน้ำร้อน อำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรีเพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจ การค้าของโครงการทวายส่งผลให้การลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนด้านอำเภอสังขละบุรีจังหวัด กาญจนบุรีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น กลุ่มผู้เกี่ยวข้องรายใหม่ทั้งผู้ค้าและผู้เสพยังคงเป็นปัญหาหลัก มีกลุ่มแรงงานต่างด้าว บุคคลสามสัญชาติเข้ามาก่อทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดทั้งคดียาและคดีเสพยามากขึ้น

6.8. พื้นที่กรุงเทพมหานคร เครือข่ายการค้ายาเสพติดยังคงนำยาเสพติดที่มีปริมาณมากมาพักคอยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑลเพื่อนำไปจำหน่ายให้กับผู้ค้าระดับกลางและรายย่อยในชุมชน นักค้ารายกลางและรายสำคัญที่ยังไม่ ถูกจับกุมยังอยู่ในพื้นที่และยังมีการเคลื่อนไหวอยู่อย่างต่อเนื่อง กลุ่มนักค้ายาเสพติดที่ยังคงมีบทบาทสำคัญได้แก่ เครือข่ายนักโทษในเรือนจำ กลุ่มนักค้ารายเก่า ยังมีเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าไปมีผลประโยชน์และเกี่ยวข้องกับขบวนการค้ายาเสพติดในพื้นที่กลุ่มการค้ายาเสพติดใหม่ๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะผู้เสพยาพัฒนาตนเองเป็นนักค้ารายใหม่ ยังมีพื้นที่เสี่ยงมากมายหลายแหล่งที่เอื้ออำนวยต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด อย่างเช่น สถานบริการ สถาน บันเทิง หอพัก ที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ ร้านเกมส์ อินเทอร์เน็ต และมีปัจจัยเสี่ยงหลายประการที่นำไปสู่วงจรปัญหา ยาเสพติด ยังมีชุมชนที่เป็นแหล่งจำหน่ายและแพร่ระบาดยาเสพติดกระจายครอบคลุมทั่วพื้นที่ กรุงเทพมหานคร จำนวน 621 ชุมชน หรือร้อยละ 30 ของชุมชนทั้งหมดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร นอกจากนั้นพื้นที่ กรุงเทพมหานครยังถูกใช้ในการลักลอบลำเลียงยาเสพติดจากประเทศไทยไปยังตลาดต่างประเทศและนำยาเสพติดจากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยอีกด้วย

6.9. พื้นที่ภาคใต้ตอนบน ยังคงมีความเคลื่อนไหวของเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายภาคเหนือและภาคใต้อย่างต่อเนื่อง ผู้เสพรายใหม่ยังมีโอกาสเกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นพื้นที่ภาคใต้ตอนบนยังเป็นพื้นที่ที่มีชาวต่างชาติเข้ามาจำนวนมาก ทั้งการเข้ามาท่องเที่ยวและการเข้ามาทำงาน โดยเฉพาะแรงงานชาวพม่าซึ่งพบการเข้ามามากกระทำผิดในคดียาเสพติดมากกว่าสัญชาติอื่นๆ

6.10. พื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง ยังคงมีการลักลอบลำเลียงยาเสพติดจากภาคเหนือ ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางเข้าสู่พื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง การค้าและแพร่ระบาดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในเขตพื้นที่อำเภอเมืองและเมืองสำคัญ เช่น อำเภอสุโขทัย-ลพบุรี จังหวัดนครราชสีมา อำเภอ สะเดาและหาดใหญ่จังหวัดสงขลา มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติด โดยเฉพาะ Club Drugs และไอซ์จาก ประเทศมาเลเซีย ส่วนมากนำเข้ามาเพื่อการค้าเพื่อไปเที่ยวในสถานบริการ สถานบันเทิง ดิวตี้ฟรีแพร่ ระบาดหลักยังคงเป็นยาบ้า รองลงมาคือ พืชกระท่อม ไอซ์ กัญชาแห้ง และเฮโรอีน

บทสรุป

แนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติด ประกอบด้วยการลักลอบผลิตยาเสพติด ซึ่งประเทศที่มีการผลิต ยาเสพติด ได้แก่ ประเทศเมียนมาร์ ประเทศลาว ประเทศกัมพูชา ด้านพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย ยังคงมีการลักลอบปลูกฝิ่น ซึ่งมีแนวโน้มทรงตัว การเพิ่มขึ้น หรือลดลงของพื้นที่ปลูกในแต่ละปีมีไม่มากนักสามารถควบคุมปัญหาได้ ส่วนด้านพื้นที่ทั่วไป การลักลอบปลูกกัญชาและพืชกระท่อมยังมีการ กระจายตัวไปในทุกภูมิภาคของประเทศ 6 เมื่อมีการปราบปรามจับกุมและสกัดกั้นอย่างเข้มงวด องค์กร การผลิตยาเสพติด จะพัฒนาตัวเองและกระบวนการผลิตทางเคมีให้มีความซับซ้อนมากขึ้น มีความ พยายามแสวงหาเคมีภัณฑ์ ชนิดใหม่ๆ พัฒนาการในกระบวนการผลิตทางเคมีทำให้ศักยภาพใน การผลิตยาเสพติดสูงขึ้นตามไปด้วย การลักลอบนำเข้ายาเสพติดทางบกนั้น ประเทศไทยมีพื้นที่ชายแดน ทางบกติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นระยะทางยาวมาก ปัจจัยด้านสภาพภูมิประเทศจึงยังคง เอื้ออำนวยต่อการลักลอบนำเข้ายาเสพติดอยู่ พื้นที่นำเข้าหลัก (เกินกว่าร้อยละ 80) ยังคงเป็นพื้นที่ ชายแดนภาคเหนือ การลักลอบนำเข้ายาเสพติดทางน้ำผ่านทางแม่น้ำระหว่างประเทศและน่านน้ำ ระหว่างประเทศมีแนวโน้มยังคงอยู่อย่างต่อเนื่อง การลักลอบนำเข้ายาเสพติดจากต่างประเทศโดยทาง เครื่องบินมักจะใช้สนามบินสุวรรณภูมิเป็นหลัก หลังจากที่มีการเข้มงวดของเจ้าหน้าที่ในการตรวจค้นทำ ให้กลุ่มเครือข่ายการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศปรับเปลี่ยนเส้นทางการลำเลียงโดยการลำเลียงผ่าน ประเทศเพื่อนบ้าน ก่อนนำเข้าประเทศไทยโดยทางบก

เอกสารอ้างอิง

กนิษฐา กล่อมเกล้า. (2542). *แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด*. เพชรบุรี : สถาบันราชภัฏเพชรบุรี

- กนิษฐา กล่อมเกลา. (2542). *ยาและสารเสพติด*. (โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนพรรษา 6 รอบ). เพชรบุรี : สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
- ปรีดา คงจัด. (2542). *ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามยาเสพติดระดับสถานีตำรวจ ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจในเขตกองบัญชาการตำรวจนครบาล*. วิทยานิพนธ์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์
- สมพิศ สุขวิฑูรย์. (2540). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันการติดยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย*. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรี (2537). *มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2545). *แนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติด. แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558 – 2562*. [Online]. https://www.opdc.go.th/uploads/files/2558/att1203.2_v19_58_1.pdf.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2560). *ประเภทของยาเสพติด*. [Online]. http://baralee11.blogspot.com/2014/10/blog-post_11.html.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2560). *สถานการณ์ยาเสพติด*. [Online] https://www.oncb.go.th/ONCB_OR7/Pages/Event.aspx [20 เมษายน 2560]
- สุปรานี พลแสง. (2560). *ปัญหายาเสพติดของวัยรุ่น* [Online] <https://sites.google.com/site/societywch/sthiti-ya-seph-tid> [15 มิถุนายน 2560]
- สุพัฒน์ อีร์เวจเจริญชัย. (2541). *ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- Kenaphoom, Sanya. (2014A). “Research Philosophy: Quantity Quality” *Journal of Political Science and Law, Rajabhat Kalasin University*, 3 (2), 49-51.
- Kenaphoom, Sanya. (2014B). “Establish the Research Conceptual Framework in Public Administration by Rational Conceptual thinking”. *PhetchabunRajabhat Journal*, 16 (1) : January-June 2014 : 1-19.

- Kenaphoom, Sanya. (2014C). “A Creation of a Research Conceptual Framework for Public Administration by Knowledge Management Methodology” *Journal of Humanities and Social Sciences, Ubon Ratchathani University*, 5 (2), 13-32.
- Kenaphoom, Sanya. (2014D). “The creating of Quantitative Research Conceptual Framework of Public Administration by Literature Review”. *Udonthani Rajabhat University Journal of Humanities and Social Science*, 3 (1) : January-June 2014.
- Kenaphoom, Sanya. (2015). “The research Conceptual Framework Establishment by the Grounded Theory” *VRU Research and Development Journal*, 10 (3) (September-December, 2015)
- Kenaphoom, Sanya. (2017). “Establishment of a Survey Research Conceptual Framework on Management” *ASEAN Journal of Management and Innovation (ISSN 2351-0307)*, 4 (1) ; January-June 2017.